

Örebro Sn, Nä

ARKIVEXEMPLAR

BESLUT

DATUM

2002 06 07

BETECKNING

312- 01778-2002

ERT DATUM

ER BETECKNING

2005-02-02 beslöt KML
A:c / MML

Kyrkorådet i Adolfsbergs församling
Prästgårdsvägen 34
702 33 Örebro

Skydd enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. för Adolfsbergs kyrka, Adolfsbergs församling, Strängnäs stift, Örebro kommun, Närke, Örebro län.

Beslut

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) beslutar med stöd av 4 kap. 4 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (KML) att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillståndsprovning skall tillämpas på Adolfsbergs kyrka med tillhörande kyrkotomt. Bestämmelserna i 4 kap. 3 § skall dock inte tillämpas på interiöra ändringar i församlingslokalerna.

Bakgrund

Alla Svenska kyrkans kyrkobyggnader uppförda t.o.m. 1939 är skyddade enligt 4 kap. KML. Enligt 4 och 14 §§ i detta kapitel kan RAÄ besluta att även kyrkobyggnader, kyrkotomter och begravningsplatser tillkomna 1940 och senare, som är märkliga på grund av sitt kulturhistoriska värde skall skyddas. Av förarbetena till lagen framgår att begreppet *kulturhistoriskt värde* också innefattar *konstnärligt värde* och att även kyrkor som är yngre än ca 20 år kan skyddas.

År 1990 fattade RAÄ beslut om skydd för ett urval kyrkor byggda 1940 och senare, sammanlagt 83 kyrkor. 1996 beslutades om skydd för ett urval av begravningsplatser med kapellkrematorier eller begravningskapell, sammanlagt 22 anläggningar.

Urvalet behöver ses över med jämna mellanrum och RAÄ har nu beslutat att göra en utökning av urvalet av skyddsvärda kyrkor byggda 1940 och senare. Orsaken är dels att inventeringsunderlaget när det gäller de nya

kyrkorna har förbättrats sedan det förra urvalstillfället och dels att ett flertal nya kyrkor har byggts.

Sju kyrkor byggda 1940 eller senare i Strängnäs stift har enligt beslut 1990 skydd enligt KML och i det nu aktuella urvalet har RAÄ beslutat att ytterligare två kyrkor i stiftet skall skyddas.

Redogörelse för ärendets handläggning

Urvalet av skyddsvärda kyrkor som omfattar kyrkor byggda 1940 eller senare har skett i samråd med länsstyrelser, läns museer och Arkitekturmuseet. Vid urvalet har följande kriterier beaktats:

- Hög arkitektonisk och konstnärlig kvalitet
- Tidstypisk utformning
- Återspeglning av internationella arkitekturtrender
- Kyrkan som del i en miljö, t.ex. ett medvetet gestaltat förortscentrum
- Exempel på teologiskt och liturgiskt betingad gestaltning
- Verk av framstående arkitekter, även lokalt
- Konstnärligt betydande fast utsmyckning
- Intressanta och nydanande tekniska lösningar

Förslag till utökat urval av skyddsvärda kyrkor har remitterats till stiftsstyrelser och till berörda församlingar. Muntliga kontakter har tagits med de församlingar som inte yttrat sig eller som varit tveksamma till skyddet.

Strängnäs stift har den 7 januari år 2002 tillstyrkt att Adolfsbergs kyrka ska omfattas av skydd enligt KML.

Adolfsbergs församling har den 13 okt 2000 tillstyrkt förslaget per telefon.

Beskrivning av kyrkan

Adolfsbergs kyrka byggdes 1970 efter ritningar av arkitekten Lars Englund.

Adolfsbergs kyrka byggdes för en ur Örebro Nicolai utbruten nybildad församling. Kyrkan ligger i kuperad, terrasserad parkmiljö, där tidigare Eriksbergs gård legat. Kyrkan är uppförd i rött tegel i slutet, kubisk form med flackt tak. Kyrkorummet är högt och rymligt med osmyckade väggar i tegel och oregelbunden fönstersättning med effektfull ljusförling. Innertaket i furu är brutet och svagt nedåtbuktande. Inredningen är ritad

av arkitekten och enkelt utformad i tegel och furu. Det murade tegelaltaret med furuskiva är ställt mot östväggen och förskjutet ur mittaxeln åt söder. Ett krucifix i trä av Eva Spångberg sattes upp på alturväggen 1985. Då tillkom även en klockstapel ritad av arkitekt Jerk Alton. En tillbyggnad med församlingslokaler som byggdes 1997 åt väster är väl anpassad till kyrkan.

Motiv för beslutet

Kyrkan är ett representativt exempel på 1960- och 70-talens stränga kyrkoarkitektur i tegel med välstuderad rumsverkan och ljusföring samt stram och genomarbetad inredning. Kyrkan kännetecknas av hög arkitektonisk kvalitet.

RAÄ anser därför att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillståndsprovning bör tillämpas på Adolfsbergs kyrka med tillhörande kyrkotomt. Detta innebär bl.a. att inga väsentliga ändringar får genomföras utan tillstånd av länsstyrelsen. Interiöra ändringar i församlingslokalerna bör dock kunna ske utan tillståndsprovning. Innan sådana ändringar genomförs bör dock samråd ske med länsstyrelsen.

Beslut i detta ärende har fattats av riksantikvarien Erik Wegræus efter föredragning av arkitekten Kerstin Alexandersson. Överantikvarien Christina von Arbin, avdelningschefen Sven Göthe, avdelningsjuristen Bengt Green, förste antikvarie Ingrid Sjöström och antikvarien Anette Karls Fors har deltagit i den slutliga handläggningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten. Hur man överklagar framgår av bilaga.

Erik Wegræus

Kerstin Alexandersson

Bilaga:

Hur man överklagar

BESLUT

SIDA

4:4

Kopia till:
Svenska kyrkan
Strängnäs stift
Länstyrelsen i Södermanland
Sörmlands museum
Örebro kommun
Arkitekturmuseet